

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ס"ק 21799-08-14

ס"ק 21759-08-14

09 ספטמבר 2014

2

לפני:

3

כב' השופטת מיכל פריימן

4

נציג ציבור (עובדים) מר יעקב גרינשטיין

5

נציג ציבור (מעסיקים) מר יעקב זיגדון

6

ארגון הסגל האקדמי הזוטור באוניברסיטת חיפה
ע"י ב"כ: עו"ד דרור גל ועו"ד ליפא יאיר

המבקש:

אוניברסיטת חיפה
ע"י ב"כ: עו"ד טל עינת בן אריה ועו"ד עפרי
משכית

המשיבה:

7

8

החלטה

9

1. עניינה של הבקשה שלפנינו בכוונת אוניברסיטת חיפה (להלן: "האוניברסיטה") לסגור את המחלקה לשפות זרות (להלן: "המחלקה"), לפטר את מורי המחלקה (להלן: "המורים") חברי המבקש (להלן גם: "הארגון") ולהעביר ולרכז את לימודי האנגלית כשפה זרה, הנדרשים לצורך קבלת הפטור כתנאי ללימודים האקדמיים, במסגרת המכינה הקדם אקדמית.
2. הארגון עתר למתן צו מניעה כנגד הליכי סגירת המחלקה והליכי הפיטורים למורים, שהינם כולם חברי הארגון.
3. ברקע הדברים, הליך קודם בין הצדדים שהתנהל אך לאחרונה בבית הדין בדבר הצורך בקיצוץ תקציבי ובפיטורי עובדים, במסגרתו הגיעו הצדדים להסכמה בנוגע לצמצומים/סיום העסקה של עובדים חברי הארגון, הסכמה אשר קיבלה ביום 23/7/14 תוקף של פסק דין (ס"ק 9546-07-14).

23

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ס"ק 21799-08-14

ס"ק 21759-08-14

4. עוד ברקע, החלטת המל"ג מיום 12/6/13 בנוגע לקביעת קריטריונים אחידים ללימודי אנגלית כשפה זרה במוסדות להשכלה גבוהה, קביעת ספי קבלה, האחדת החלוקה לרמות, מס' שעות הלימוד בכל רמה ומס' הסטודנטים המומלץ בכיתה. על האוניברסיטה לפעול ליישום ההחלטה משנת הלימודים הבאה.
5. **לטענת הארגון**, מהלכי האוניברסיטה נעשים בחוסר תום לב. עלות העסקת המורים נלקחה בחשבון במסגרת הקיצוץ התקציבי שנדון בין הצדדים עוד במסגרת ההליך הקודם. ההחלטה על סגירת המחלקה נעשתה ללא היוועצות בארגון, בניגוד לנהלי האוניברסיטה עצמה אשר לא קיבלה החלטה על כך בסנט האוניברסיטה כנדרש בתקנון האקדמי של האוניברסיטה, ותוך פגיעה בזכויות המורים, להם מציעה האוניברסיטה לעבור לעבוד במכינה על בסיס שכר שעתי בהרעת תנאי עבודתם ואיבוד ההגנה הארגונית הנתונה להם כחברי הארגון.
- לטענת הארגון, כל מטרת ההליך הינה לפגוע בשכר העובדים, המולבשת בכסות אחרת שאין מאחוריה ולא כלום.
6. **לטענת האוניברסיטה**, לימודי האנגלית לצורך הפטור אינם לימודים אקדמיים, אינם מזכים בנקודות אקדמיות וחציון המושג בהם אינו משקלל בציון התואר האקדמי. אף המל"ג אינה רואה בלימודים אלה לימודים אקדמיים ואינה סוקרת את תכנית הלימודים אלא רק מכתיבה את שעות ההוראה הנדרשות בכל רמה, ומספר התלמידים בכיתות. משאין מדובר בלימודים אקדמיים, לא נדרשת החלטת הסנט בנוגע לסגירת המחלקה, ודי בהחלטת הרקטור, כפי שנתקבלה.
- עוד טוענת האוניברסיטה, כי ההחלטה על סגירת המחלקה נתקבלה משיקולים אקדמיים, ארגוניים ניהוליים וכן תקציביים. המדובר בהחלטה שבמסגרת הפררוגטיבה שבידה.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ס"ק 21799-08-14

ס"ק 21759-08-14

- 1 מאחר ומדובר בהחלטה מעורבת, בה שיקולים ניהוליים להם השפעה על
- 2 העובדים, מודה האוניברסיטה כי היא נדרשת להיוועצות עם הארגון אך באשר
- 3 להשלכות שתהיינה להחלטתה על העובדים, אולם לא בקשר להחלטה
- 4 הניהולית עצמה.
- 5
- 6 7. בשלב הגשת הבקשה ניתן צו המעכב הליכי סגירת המחלקה ופיטורי המורים
- 7 עד להחלטה אחרת.
- 8
- 9 8. בדיון שהתקיים ביום 19/8/14 הודיעו הצדדים כי ינהלו מו"מ אינטנסיבי
- 10 ביניהם, והדיון נדחה ליום 25/8/14.
- 11
- 12 בשיבת 25/8/14, ומשלא הגיעו הצדדים לכלל הסכמות, נשמעו טיעוניהם
- 13 בפנינו.
- 14
- 15 **הכרעה**
- 16
- 17 9. מהחומר המונח לפנינו עולה, כי החל משנת הלימודים הבאה נדרשות
- 18 האוניברסיטאות, ובכללן אוניברסיטת חיפה, מכוח החלטת המלי"ג, לשינויים
- 19 הנוגעים ללימודי האנגלית כשפה זרה.
- 20
- 21 החלטת המלי"ג קובעת האחדה הן בספי הקבלה ומתן פטור מלימודי אנגלית
- 22 ללומדים לתואר אקדמי, הן בסיווג רמות הלימוד לשם קבלת הפטור במהלך
- 23 הלימודים לתואר, במספר שעות הלימוד הסמסטריאליות הנדרשות בכל אחת
- 24 מהרמות, וכן במתן המלצה על מסי הסטודנטים בכיתה בכל אחת מן הרמות.
- 25
- 26 10. על רקע השינויים הנדרשים, ומאחר ולימודי האנגלית לפטור נלמדו עד כה
- 27 באוניברסיטה הן במסגרת המחלקה והן במסגרת המכינה הקדם אקדמית,
- 28 בחנה האוניברסיטה את ביצוע השינויים הנדרשים יחד עם אפשרות איחוד
- 29 לימודי האנגלית במסגרת אחת – תחת קורת הגג של המחלקה או במסגרת
- 30 המכינה.
- 31

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ס"ק 21799-08-14

ס"ק 21759-08-14

11. מהמסמכים שבפנינו עולה לכאורה, כי ע"י האוניברסיטה נבחנו, בין היתר,
היכולת הארגונית בניהול לימודי האנגלית כשפה זרה במחלקה אל מול
המכינה, בעלת התפקיד שיכולה לרכז את ההוראה בהתאם למתווה המלי"ג –
ד"ר גרוס- המועסקת במכינה, והעלויות בריכוז הלימודים במחלקה אל מול
העלויות בריכוזם תחת המכינה.
בדיקת העלויות העלתה, לטענת האוניברסיטה, כי ריכוז לימודי האנגלית
במסגרת המכינה תחסוך כ-1.5 מליון ₪ לאוניברסיטה.
המסמכים בעניין זה לא הוצגו בפנינו, אם כי לא מן הנמנע שחלק הארי של
החסכון נובע מכוונת האוניברסיטה לחסוך בעלויות ההוראה, ולהעסיק מורים
(ובכלל זה את מי מהמורים חברי הארגון שהועסקו במחלקה) בתנאי שכר
פחותים באופן משמעותי משל המורים שהועסקו במחלקה, בשכר לפי שעות
או לפי דרוג עבדי הוראה.
12. מכל מקום, המדובר לכאורה בהחלטה המערבת בתוכה שיקולים ניהוליים
ארגוניים, שהינם במסגרת הפרוגטיבה של האוניברסיטה.
בנושאים מסוג זה, "הכלל הוא כי החלטות ב"נושאים מעורבים" יתקבלו על
ידי המעסיק בלעדית. בידי המעסיק סמכות לקבוע מדיניות בנוגע לניהול
רכושו ולהחליט על פיה, ואין הוא חייב להיוועץ בעובדים או לנהל משא ומתן
קיבוצי לגבי עצם ההחלטה. עם זאת, מכיוון שהחלטות מן הסוג הנ"ל הן
בעלות השלכה משמעותית על תנאי העבודה במפעל ועל יחסי העבודה בו,
חייב המעסיק לנהל משא ומתן לגבי ההשלכות וההשפעות שיש להחלטות
שהוא מקבל ומיישם"
(עס"ק 400005/98 הסתדרות העובדים הכללית החדשה ואח' נ' מד"י, פד"ע
ל"ה 103).
אין חולק, כי לנוכח השפעת השינויים על המשך העסקת המורים המועסקים
במחלקה, נדרשת האוניברסיטה להידברות עם הארגון.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ס"ק 21799-08-14

ס"ק 21759-08-14

13. במסגרת ההידברות, הודה למעשה גם הארגון כי "השיקול האקדמי באיזו
יחידה הכי נכון שילמדו הוא לא מענייננו" אם כי טען כי "יש כאן מטרה
עיקרית אחת של חסכון כספי, לקחת יחידה שעל מוריה חל הסכם קיבוצי
...ולהוציא אותם מההסכם... לזה לא נוכל להסכים" (מר ניצן הדס בפגישה
מיום 29/7/14).
14. לא נטען בפנינו ע"י האוניברסיטה, וכעולה לכאורה מהראיות שבפנינו, לא
הוצגו נתונים המצביעים כי קיים צורך בצמצום סך המורים לאנגלית כשפה
זרה הנדרשים ללמד את הסטודנטים באוניברסיטה או צמצום בסך שעות
הלימוד הנדרשות ללימודי האנגלית כשפה זרה ובמיוחד לנוכח ההנחיות
המדוייקות כפי שהתוו בהחלטת המל"ג לעניין רמות האנגלית ומסי שעות
הלימוד המתחייבות בכל רמה.
לימודי האנגלית כשפה זרה ממשיכים להתקיים תחת הנחיות המל"ג ואף תוך
העלאת דרישות קפדניות בנוגע לאופן החלוקה לרמות, מסי השעות הנדרש לכל
רמה ומסי תלמידים מומלץ בכיתה.
- על אף האמור, טרם קבלת ההחלטה על פיטורי המורים וטרם קיום ומיצוי
הידברות באשר להשפעת השינויים המתוכננים על מורי המחלקה לרבות
בחירת אפשרות העברתם למסגרת המתגבשת, בחרה האוניברסיטה בהחלטה
על פיטורי המורים, והצעה לקבלתם מחדש למכינה כעובדים בתנאי שכר
מופחתים וללא הגנת הארגון.
(על הפגיעה בתנאי השכר ניתן ללמוד מנספח 3 לתצהיר המשלים מטעם
האוניברסיטה).
15. זאת ועוד, האוניברסיטה הודתה בפנינו כי עלויות ההעסקה של המורים
במחלקה לשפות זרות נכללו בסך עלויות ההעסקה של עובדי הארגון על
קיצוצם דובר במסגרת ההליך הקודם בין הצדדים, בו הוסכם על מספר
המפוטרים מקרב העובדים חברי הארגון.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ס"ק 21799-08-14

ס"ק 21759-08-14

- 1 האוניברסיטה מודה, כי במצב שנוצר, לאור כוונתה לפטר גם את המורים
- 2 במחלקה, אחוז הקיצוץ של חברי הארגון גבוה ממה שהוסכם בהליך הקודם,
- 3 דבר המחייב הידברות בין הצדדים.
- 4
- 5 16. לנוכח האמור, משהוכח בפנינו לכאורה כי ההחלטה על סגירת המחלקה
- 6 מורכבת הן משיקולים כספיים והן משיקולים ניהוליים, החלטה המחייבת
- 7 היועצות בנוגע להשלכתה על עצם ואופן המשך העסקת המורים, מוצאים אנו
- 8 לבטל את הצו הזמני המעכב החלטת האוניברסיטה בדבר סגירת המחלקה
- 9 ללימודי שפות זרות, אולם להותיר על כנה ההחלטה בדבר מניעת פיטורי
- 10 מורי המחלקה חברי הארגון או פגיעה בתנאי שכרם, וזאת עד שיגיעו הצדדים
- 11 להסכמות או עד למתן החלטה בהליך העיקרי.
- 12
- 13 17. בהחלטתנו זו שקלנו אף את טענת הארגון, כי ההחלטה על סגירת המחלקה
- 14 טעונה אישור הסנט, שלא ניתן, ומשכך דין ההחלטה על סגירת המחלקה –
- 15 בטלות.
- 16
- 17 ב"כ הארגון הפנה לפסק הדין בעניין ארגון המרצים בבצלאל (ס"ק י-ם)
- 18 4008-06-14 החלטה מיום 26/6/14) גם שם הועלתה הטענה כי לא ניתן לסגור
- 19 יחידה (יחידה אינטרדיסציפלינרית) ללא המלצת סנאט המוסד, וגם שם עלתה
- 20 השאלה, האם מדובר ביחידה המחייבת קבלת המלצה כאמור או שמדובר, כפי
- 21 שטענה בצלאל, בסגירת מקבץ של קורסים שאינו מחייב המלצת הסנאט.
- 22
- 23 18. ואולם, בשונה מענייננו, סגירת היחידה בעניין בצלאל לעיל הובאה בפני
- 24 הסנאט וזה המליץ שלא לסגור אותה, להותיר את המצב בעינו לשנה נוספת
- 25 ובמחלכה לבחון את הנושא. על יסוד עובדה זו קבע בית הדין שם, כי :
- 26
- 27 "המוסד האקדמי העליון של בצלאל סבר והחליט שיש מקום להותיר את
- 28 היחידה האינטרדיסציפלינרית על כנה עד לאחר שתערך בדיקה מקיפה ומספקת.
- 29 בנסיבות אלה נדמה שראוי לעכב מהלך של סגירת היחידה עד לאחר השלמת
- 30 הבדיקה."

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

ס"ק 21799-08-14

ס"ק 21759-08-14

19. בענייננו, עמדת האוניברסיטה היא כי סגירת המחלקה ללימודי שפות זרות, לימודים שאינם לימודים אקדמיים לשיטתה, ואינם נכללים בציון לתואר, אינה מעניינת של הסנאט אלא היא בסמכות הרקטור. העניין לא הובא לבחינת הסנאט.
20. סבורים אנו כי בנסיבות העניין שבפנינו, ההכרעה בסוגייה נכבדה זו, לרבות ההכרעה בשאלה אם לימודי האנגלית כשפה זרה הינם בגדר לימודים אקדמיים, טענה לגביה הובאו בפנינו לכאורה טיעונים כבדי משקל לכאן ולכאן, מן הראוי שתתברר במסגרת ההליך העיקרי.
- וידגש, כי ככל שתתקבל עמדת הארגון, כי נדרשת היתה החלטת הסנאט בדבר סגירת המחלקה, לא תשמע מצד האוניברסיטה טענה כי מדובר במעשה עשוי.
21. לסיכום, הצו הזמני מיום 14/8/14 המעכב החלטת האוניברסיטה בדבר סגירת המחלקה ללימודי שפות זרות בטל. החלטה על פיטורי מורי המחלקה חברי הארגון או פגיעה בתנאי שכרם, תעוכב וזאת עד שיגיעו הצדדים לכלל הסכמות או עד למתן החלטה בהליך העיקרי.
- ניתנה היום, י"ד אלול תשע"ד, (09 ספטמבר 2014), בהעזר הצדדים ותישלח אליהם.

מר יעקב זיגדון
נציג מעסיקים

מיכל פריימן
שופטת

מר יעקב גרינשטיין
נציג עובדים